

KOSOVSKI FOND ZA KREDITNO JEMSTVO PRAVILNIK O SPREČAVANJU PRANJA NOVCA

1. Svrha i delokrug

1. Politika KFKJ je da obezbedi presudna načela poverenja, pouzdanosti i stabilnosti. Sledstveno tome, KFKJ je odlučan da zabrani pranje novca i/ili svaku drugu delatnost koja omogućava pranje novca ili finansiranje terorizma. KFKJ je posvećen tome da u celosti poštuje merodavno pravo i propise kako bi sprečio da se njegovi proizvodi i usluge koriste za pranje novca i kriminalne aktivnosti. U isto vreme, KFKJ postupa u skladu sa preporukama za sprečavanje pranja novca/sprečavanje finansiranja terorizma (SPN/SFT), načelima i standardima koje su uvele međunarodne institucije.

2. U skladu sa odredbama Zakona br. 03/L-196 o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorista (Zakon o SPN/SFT), određeni privredni subjekti su dužni da primene mere za smanjenje rizika od njihovog uključivanja u pranje novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, te da Finansijsko-obaveštajnoj jedinici prijave sumnjiv finansijski promet.

3. KFKJ nije predmet uslova Zakona o SPN/SFT. Isti je uglavnom jamac kvalifikovanih zajmova koje kvalifikovane finansijske institucije daju mikro, malim i srednjim preduzećima. Kao takav, KFKJ ne daje neposredno finansijska sredstva i nema „tradicionalne“ klijente. Međutim, Zakonom o uspostavljanju Kosovskog fonda za kreditno jemstvo (ZKFKJ) istovremeno je KFKJ posebno zabranjeno da daje jemstva za kredite koji mogu poslužiti kao podrška za nezakonite delatnosti. Stoga, od presudnog je značaja da KFKJ ne učestvuje, nenamerno ili drukčije, u nijednu situaciju koja može da obuhvati pranje novca ili finansiranje terorizma. Najdelotvorniji način da se obezbedi poštovanje zakona je da se utvrde i primene jasne smernice na svaku oblast rada koji KFKJ obavlja. Stoga, svi zaposleni su dužni da se upoznaju sa ovim Pravilnikom te da poštuju uslove utvrđene u daljem tekstu.

4. Pranje novca je uopšteno definisano kao učešće u delima osmišljenim tako da se prikrije ili zamaskira istinsko poreklo zarade stečene kriminalom tako da izgleda da je

zarada stečena na legitiman način ili da predstavlja legitimnu imovinu. Uopšteno, pranje novca se odvija u tri faze:

- (a) Gotovina prvo ulazi u finansijski sistem u fazi „postavljanja“, gde se gotovina dobijena iz kriminalnih aktivnosti polaže na račune u finansijskim institucijama ili pretvara u monetarne instrumente.
- (b) U fazi „poslojavanja“, sredstva se prenose ili prebacuju na druge račune ili u druge finansijske institucije da bi se novac dodatno odvojio od svog kriminalnog porekla.
- (c) U fazi „integracije“, sredstva se ponovo uvode u privredu i koriste za kupovinu legitimne imovine ili za finansiranje drugih kriminalnih aktivnosti ili legitimnih poslovanja.

5. Finansiranje terorizma ne mora da obuhvati zaradu stečenu kriminalom, već može predstavljati pokušaj da se sakrije bilo poreklo sredstava bilo namena sredstava, a koja može biti u kriminalne svrhe. Legitimni izvori sredstava su ključna razlika između onih koji finansiraju terorizam i tradicionalnih kriminalnih organizacija. Pored humanitarnih donacija, legitimni izvori mogu da obuhvate stranu vladu kao pokrovitelja, vlasnika privrednog subjekta i lično zaposlenje. Iako se motivacija razlikuje između tradicionalnih perača novca i finansijera terorizma, stvarne metode koje se koriste za finansiranje terorističkih operacija mogu biti iste ili slične metodama koje koriste drugi kriminalci za pranje novca. Finansiranje terorističkih napada ne zahteva uvek velike sume novca, a promet koji je u vezi sa tim ne mora da bude složen.

2. Odgovornosti

1. Odbor KFKJ ima krajnju odgovornost za propisno funkcionisanje KFKJ. U tom smislu, Odbor usvaja svaki pravilnik KFKJ, uključujući i svaki pravilnik čiji je cilj sprečavanje mogućnosti da KFKJ bude umešan u pranje novca, finansiranje terorizma ili druge nezakonite delatnosti.

2. Upravni direktor KFKJ određuje lice odgovorno za proveru usklađenosti sa Programom za sprečavanje pranja novca (odgovorno lice za SPN) među postojećim službenicima KFKJ. Odgovorno lice za SPN može biti načelnik Službe za proveru usklađenosti, lice koje obavlja funkciju provere usklađenosti ili drugi zvaničnik KFKJ

na višem nivou. Odgovorno lice za SPN ima punu odgovornost za izvršavanje Programa KFKJ za sprečavanje pranja novca, a koji usvoji Odbor KFKJ. Odgovorno lice za SPN mora poznavati Zakon o SPN/SFT u odnosu na rad, kao i uredbe o primeni istog, te mora biti kvalifikovano na osnovu iskustva, znanja i obuke da izvršava propisane funkcije.

3. Odgovorno lice za SPN je odgovorno za utvrđivanje programa provere usklađenosti, u skladu sa Pravilnikom o SPN/SFT, a koji usvoji Odbor, bavljenje praksama propisne procene rizika, održavanje obuke tako da svi zaposleni u KFKJ poštuju merodavno pravo, uredbe i do sada objavljene međunarodne standarde za sprečavanje pranja novca, i za definisanje dužnosti i normativa kojima se rukovodi funkcionalnost programa. Ključni elementi programa opisani su u odeljku 3. dole.

4. Odgovorno lice za SPN ovlašćeno je da traži i dobije pristup svim bitnim podacima i dokumentima iz svakog odeljenja u okviru KFKJ u vezi sa oblašću koja je deo njegovih dužnosti, u cilju donošenja nezavisne odluke i odluke po sopstvenom nahođenju.

5. Rukovodstvo KFKJ je odgovorno za svakodnevno obezbeđivanje delotvorne primene svakog pravilnika i postupka za sprečavanje pranja novca/sprečavanje finansiranja terorizma.

3. Program provere usklađenosti/Upravljanje rizikom

1. Program KFKJ za SPN/SFT iz odeljka 2. gore sadrži dosledne i delotvorne mere za zaštitu KFKJ od rizika od umešanosti u pranje novca, finansiranje terorizma i drugim kriminalnim aktivnostima, i za obezbeđivanje toga da se poslovi KFKJ obavljaju u skladu sa merodavnim pravom i uredbama, kao i unutrašnjim pravilnicima te postupcima KFKJ. Program provere usklađenosti se odnosi na:

- (a) definisanje rizika srodnih SPN/SFT i utvrđivanje mera praćenja i kontrole u cilju procene te smanjenja istih rizika;
- (b) nadzor komunikacije i obezbeđivanje obuke za zaposlene u KFKJ;
- (c) obezbeđivanje toga da KFKJ vodi i održava evidenciju;
- (d) saradnju sa FOJ, po potrebi.

2. Da bi program KFKJ za SPN/SFT bio delotvoran, KFKJ mora da obezbedi da su registrovane finansijske institucije propisno izvršile proveru klijenata kako bi obezbedile da je identitet istih pravi; da su neophodni i precizni podaci o poslovanju klijenta dobijeni pre stupanja u poslovni odnos; i da su preduzeti dodatni koraci kako bi se obezbedila propisna identifikacija klijenta u slučaju postojanja sumnje u istinitost ili adekvatnost prethodno dobijenih identifikacionih podataka, ili u slučaju sumnje da je klijent umešan u pranje novca ili finansiranje terorizma. Mere iz stava 1. tačke (a) gore, stoga, obuhvataju bar:

(a) pisanu potvrdu odgovornog lica o svakoj takvoj FI da ista:

- (i) koliko u datom trenutku zna, nije, u poslednjih deset godina, davala materijalnu podršku ili resurse nijednom fizičkom ili pravnom licu koje izvršava, pokušava da izvrši, koje se zalaže, omogućava ili učestvuje u pranju novca ili terorističkim aktima, ili koje je izvršilo, pokušalo da izvrši, omogućilo ili učestvovalo u istim delima;
- (ii) neće svesno dati materijalnu podršku ili resurse nijednom takvom fizičkom ili pravnom licu;
- (iii) da je preduzela te da će preduzeti svaki korak koji je u njenoj moći kako bi obezbedila da nijedan od zajmova koje želi da stavi pod jemstvom KFKJ nije dat nijednom takvom fizičkom ili pravnom licu, uzimajući u obzir svaki podatak o mogućem zajmoprimcu sa kojim je upoznata i svaki javni podatak koji joj je razumno na raspolaganju ili sa kojim bi trebalo da je upoznata;
- (iv) da će odmah obavestiti KFKJ ako otkrije da neki zajam stavljen pod jemstvom KFKJ više ne zadovoljava kriterijume podtačke (iii).

3. KFKJ neće registrovati nijednu finansijsku instituciju, niti će dati nijedan zajam, a koji nije u skladu sa gore navedenim kriterijumima.

4. Monitoring i kontrola

1. Svrha monitoringa i kontrole je da se KFKJ zaštiti od rizika i da stalno vrši monitoring te kontrolu toga da li su poslovi KFKJ obavljani u skladu sa merodavnim pravom i uredbama, kao i pravilnicima te postupcima KFKJ.

2. U okviru delatnosti monitoringa i kontrole, nedostaci otkriveni u toku vršenja kontrole kako bi se obezbedilo poštovanje obaveza prijavljuju se odgovarajućim službama radi preduzimanja neophodnih mera i daju se odgovarajući odgovori. Delatnosti u okviru monitoringa vrše se prema nahođenju odgovornog lica za SPN, a koje po potrebi dobija pristup drugim odeljenjima KFKJ.

5. Uzajamna povezanost sa Pravilnikom KFKJ o ulaganju

1. Pre nego što se sredstva KFKJ ulože u finansijsku instituciju, KFKJ propisno ispituje:

(a) da li finansijska institucija poseduje obuhvatan i delotvoran program za SPN/SFT; i

(b) u slučaju da se finansijska institucija nalazi u stranoj zemlji, da li je ta zemlja primenila režim za SPN/SFT u skladu sa međunarodnim standardima, uključujući i posebno preporuke Radnog tela za finansijsko delovanje (FATF) i da li je članica FATF-a.

2. KFKJ svoja sredstva ne ulaže u nijednu finansijsku instituciju koja ne ispunjava uslove iz stava 1. ovog odeljka.

6. Vođenje i čuvanje evidencije

1. KFKJ čuva svu neophodnu evidenciju prometa, kao i evidenciju u vezi sa jemstvima, vlasnikom ili opunomoćenikom, spise računa i poslovnu korespondenciju u periodu od najmanje pet godina nakon prestanka poslovnog odnosa ili okončanja prometa (ili duže na zahtev CBK, FOJ ili drugog nadležnog organa, u određenim slučajevima). Ovaj uslov se primenjuje bez obzira na to da li je poslovni odnos u toku ili je raskinut. KFKJ na zahtev CBK, FOJ i drugom nadležnom organu stavlja na raspolaganje svu evidenciju i dostupne podatke.

2. Ako je KFKJ upoznat sa time da se evidencija odnosi na tekuću istragu, ista evidencija se čuva dok odgovarajuća agencija za sprovođenje zakona ne potvrdi da je slučaj zatvoren.

7. Obuka

KFKJ celokupnom kadru obezbeđuje odgovarajuću i ažurnu obuku u oblasti sprečavanja pranja novca/sprečavanja finansiranja terorizma. Obuka obezbeđuje poštovanje merodavnog prava i uredbi, i povećava svest kadra o nametnutim rizicima i njegovoj odgovornosti da štiti KFKJ. Delatnosti obuke u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorizma vrše se u skladu sa veličinom, obimom posla i promenom uslova KFKJ. Delatnosti obuke se vrše pod nadzorom i koordinacijom odgovornog lica za sprečavanje pranja novca.

8. Primena ovog Pravilnika

Ovaj Pravilnik postoji da bi se obezbedilo redovno funkcionisanje KFKJ i utvrdila unutrašnja pravila ponašanja te standardi rada na koje su obavezani zaposleni i uprava KFKJ. U svakom slučaju u kom postoji sukob između Pravilnika i merodavnog prava, prvenstvo ima merodavno pravo.

9. Izmene i dopune

Ovaj Pravilnik Odbor direktora KFKJ revidira najmanje jednom godišnje i isti se može menjati s vremena na vreme, prema nahođenju Odbora, u slučaju promene okolnosti ili kako bi ostao u skladu sa merodavnim pravom.

10. Sankcije

U slučaju kršenja odgovarajućih odredbi merodavnog prava Republike Kosovo, izriču se sankcije u skladu sa odredbama Zakona br. 03/L-196 o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, sa izmenama i dopunama iz Zakona br. 04/L-178 o izmenama i dopunama Zakona br. 03/L-196 o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma.